

Helse- og Omsorgsdepartementet

Høringssvar fra Swedish Match Norge:

Høring - innføring av overtredelsesgebyr mv. i flere lover med folkehelseformål mv.

Med vennlig hilsen

Geir Hammer

Administrerende direktør, Swedish Match Norge AS

Swedish Match Norge AS

Vi viser til høringsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet datert 26. mai 2017 og takker for muligheten til å kommentere forslaget til endringer i de aktuelle lovene.

Swedish Match er prinsipielt enige behovet for å innføre et overtredelsesgebyr for tobakksskadeloven. Både når det gjelder import, distribusjon og salg til forbruker er det avgjørende at bransjen forholder seg til de etablerte reglene.

Swedish Match mener samtidig at reglene må tydeliggjøres slik at de sikrer forutsigbare og tydelige rammevilkår. Høringsnotatet stiller ikke opp reglene tydelig nok, men overlater det til tilsynsmyndighetene å definere hva som er brudd på tobakksloven og utstede overtredelsesgebyr.

For tobakk blir det ytterligere komplisert da både Helsedirektoratet, Statens Legemiddelverk og den enkelte kommune er tilsynsmyndighet. Swedish Match oppfordrer Helse og Omsorgsdepartementet til å sørge for tydelige forskrifter som hindrer at reglene blir tolket og håndtert forskjellig fra kommune til kommune.

Når det gjelder kommunal forvaltning er det avgjørende at den skjer på et rettssikkert og enhetlig vis, uavhengig av hvor i landet den utøves.

Sverige har i dag 290 kommuner som har tilsynsmyndighet for tobakk, og erfaringer fra Sverige viser at variasjonen fra kommune til kommune er så stor at arbeidet ikke kan betraktes som enhetlig og rettssikkert. Dette beror mest sannsynlig på mangelen av klare og forutsigbare regler for arbeidet som tilsynsmyndighet, og retningslinjer for hvordan lovverket skal tolkes. Noen kommuner har utarbeidet egne retningslinjer, men de er et fåtall.

Nedenfor følger noen eksempler på utilstrekkelig arbeid med tilsynet fra Sverige.

Eda kommune – EDA Supermarket i Charlottenberg

- o Feilaktig påstand om at POS materiale skal ha påført helseadvarsel (feilaktig fordi reglene om helseadvarsel kun gjelder forpakninger i Sverige¹).

Halmstad kommune – ICA Vallås Centrum, Preem Vallås

- o Feilaktig påstand om at helseadvarselen skal avsluttes med punktum (feilaktig fordi helseadvarselen ikke skal ha punktum²).

Stockholms Stad – Expresstobak, Sthlm Tobak & Godis

- o Feilaktig påstand om at aldersmerking på kjøp var ulovlig (feilaktig fordi tilsynsmannen blandet sammen den frivillige aldersmerkingen med en lovpålagt aldersmerking som skal plasseres i kasseområdet³).

¹ Tobakslag (1993:581), § 9.

² <https://www.folkhalsomyndigheten.se/globalassets/publicerat-material/foreskrifter1/hslf-fs-2016-46.pdf>, kap 4 § 2.

³ Tobakslag (1993:581) § 12 st. 3.

Reglene for salg av tobakksprodukter i Sverige er mer liberale enn i Norge og eksemplene ovenfor kan virke trivielle, men de eksemplifiserer utfordringer som vil treffe og påvirke norsk handelsstand negativt så lenge man ikke har et klart regelverk som de forskjellige tilsynsmyndighetene kan følge.

Vi oppfordrer derfor Helse og Omsorgsdepartementet til å utarbeide klare retningslinjer slik at ulik tolkning av loven ikke skal bli et problem for norsk handelsstand.